

Þjónustulýsing PFS

- vegna uppbyggingar opinberra aðila á háhraðanetum -

Póst- og fjarskiptastofnun (PFS) hefur samið eftirfarandi lýsingu á þjónustu sem stofnunin veitir í tengslum við uppbyggingu sveitarfélaga og annarra opinberra aðila á háhraðanetum út frá ríkisaðstoðarreglum EES. Ljóst er að þegar sveitarfélög og aðrir opinberir aðilar hyggjast ráðast í framkvæmdir við útbreiðslu háhraðaneta þá ber að fylgja ríkisaðstoðarreglum EES. Má sjá nánari umfjöllun um þær í [skýrslu PFS](#) sem og [gátlista](#) sem stofnunin hefur útbúið til handa sveitarfélögum og öðrum opinberum aðilum til hæggðarauka.

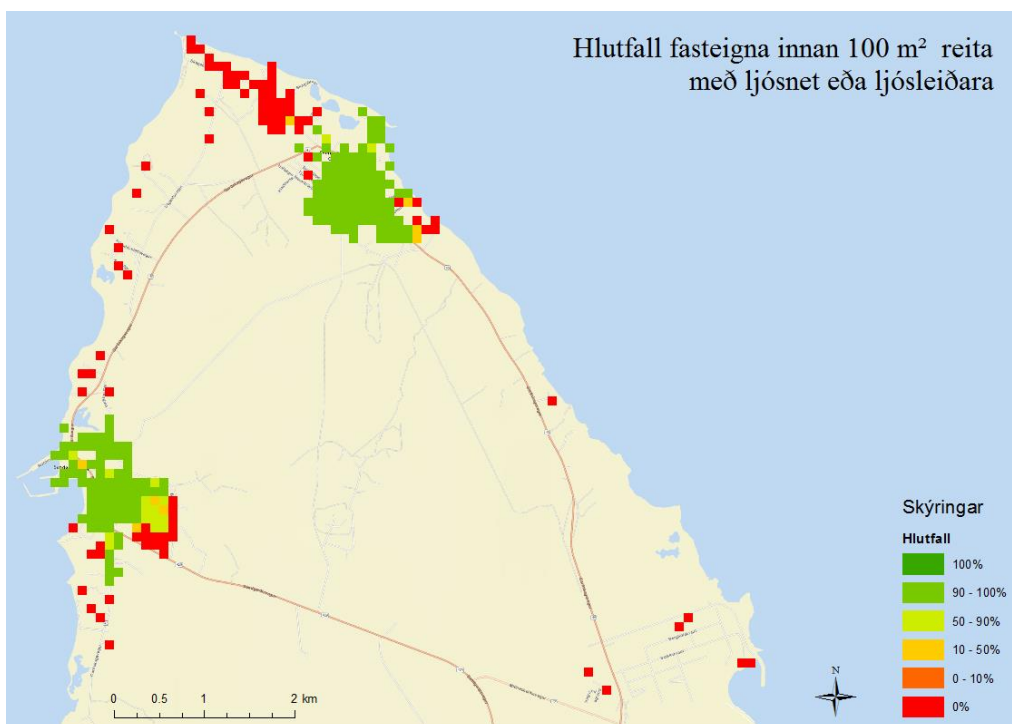
Áfangi 1 – Upplýsinga og skipulagsstig sveitarfélaga

Frumgreining á mögulegu uppbyggingarsvæði

Mikilvægt er að sveitarfélögin rannsaki viðkomandi uppbyggingarsvæði m.t.t. þess hvaða fjarskiptaþjónusta og fjarskiptainniðir eru til staðar. Að fenginni beiðni getur PFS aðstoðað sveitarfélög og opinbera aðila við gerð slíkrar frumgreiningar m.a. með það að marki að ákvarða landfræðilega svæðið þar sem markaðsbrestur ríkir. Auk þessa gæti slík greining leitt í ljós möguleika á samvinnu við nærliggjandi sveitarfélög sem getur talist hagkvæm út frá fjárhagslegum forsendum við ákveðnar kringumstæður. Í frumgreiningu stofnunarinnar felst:

- Gerð tölfraeðigagna
- Gerð yfirlitsmyndar

Dæmi um forgreiningu gæti verið myndin hér að neðan. Hér höfum við mynd sem sýnir hlutfall þeirra fasteigna sem hafa ljósnet- eða ljósleiðaratengingar innan 100 m² reita.

Mynd 1: Dæmi um frumgreiningu

Tafla 1: Yfirlit yfir tengingar

HEINUM	SHEITI	POSTNR	ADSL	VDSL	LJOS	HRADI	IBUD	SUMARH	ATVINNA	FERDAMST	FJARSKST	VEITUMV	ANNAD	HEILSARS	X_ISN93	Y_ISN93	ATH	DAGS_INN	DAGS_LEIDR
1047999	Bær	999	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	374887	502318		9.7.2015	
1048000	Ballará	999	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	374888	502319		9.7.2015	
1048001	Bessatunga	999	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	374889	502320		9.7.2015	
1048002	Bíldhóll	999	1	0	0	12	0	1	0	0	0	0	0	1	374890	502321		9.7.2015	
1048003	Bjarmaland	999	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	374891	502322		9.7.2015	
1048004	Brautarholt 2	999	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	374892	502323		9.7.2015	
1048005	Brautarholt	999	1	0	0	8	1	0	0	0	0	0	0	1	374893	502324		9.7.2015	
1048006	Breiðabólstaður	999	1	0	0	12	1	0	0	0	0	0	0	1	374894	502325		9.7.2015	
1048007	Brunná	999	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	374895	502326		9.7.2015	
1048008	Búðardalur 2	999	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	374896	502327		9.7.2015	
1048009	Bugðustaður	999	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	374897	502328		9.7.2015	
1048010	Drangar	999	1	0	0	12	1	0	0	0	0	0	0	1	374898	502329		9.7.2015	
1048011	Dunkárbakki	999	1	0	0	8	1	0	0	0	0	0	0	1	374899	502330		9.7.2015	
1048012	Dunki	999	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	374900	502331		9.7.2015	
1048013	Efri Brunná	999	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	374901	502332		9.7.2015	
1048014	Eiriksstaðir	999	1	0	0	8	0	1	0	0	0	0	0	1	374902	502333		9.7.2015	
1048015	Emmuberg	999	1	0	0	12	1	0	0	0	0	0	0	1	374903	502334		9.7.2015	
1048016	Engihlíð	999	1	0	0	12	0	1	0	0	0	0	0	1	374904	502335		9.7.2015	
1048018	Erpsstaðir	999	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	374906	502337		9.7.2015	
1048019	Fellsendi	999	1	0	0	8	0	0	1	1	1	0	0	1	374907	502338	3G Vodafone	9.7.2015	
null	Veita 1	999	1	0	0	8	0	0	0	0	0	1	0	null	374908	502339		9.7.2015	
null	Veita 2	999	1	0	0	8	0	0	0	0	0	1	0	null	374909	502340		9.7.2015	
null	Sendir 1	999	0	0	1	100	0	0	0	0	1	0	0	null	374910	502341	4G Nova	9.7.2015	
null	Sendir 2	999	0	0	1	100	0	0	0	0	1	0	0	null	374911	502342	4G Síminn	9.7.2015	
null	Sendir 3	999	0	0	0	8	0	0	0	0	1	0	0	null	374912	502343	GSM Síminn	9.7.2015	

Þegar sveitarfélög hafa fengið framangreind gögn PFS úr svonefndri frumgreiningu þarf sveitarfélagið að taka afstöðu til þess hvert framhaldið verður. Sveitarfélag kann að taka þá ákvörðun að halda ekki áfram með fyrirhugað verkefni að svo stöddu. Ber því þá að tilkynna PFS um slíkt. Ef sveitarfélag kýs hins vegar að halda áfram er hægt að óska eftir frekari ráðgjöf frá PFS og ítarlegri greiningu.

Skuldbinding sveitarfélaga

Mikilvægt er að lokinni frumgreiningu að PFS berist formlegt erindi frá viðkomandi sveitarfélagsi þar sem fram komi ákvörðun af þess hálfu um að fyrirhugað sé að ráðast í uppbyggingu háhraðaneta, áður en lengra er haldið í ráðgjöf og greiningu af hálfu PFS. Þá er æskilegt að sveitarfélög hafi kannað áhuga af hálfu almennings á upptöku þjónustunnar á því svæði sem um ræðir með einhverskonar samráði áður en ítarlegri greining fer fram af hálfu PFS

Nákvæm kortlagning og greining á útbreiðslu

Eftir að ákvörðun um uppbyggingu liggur fyrir af hálfu sveitarfélags er hægt að óska eftir aðstoð PFS um nákvæma kortlagningu og greiningu á útbreiðslu. Í þessu felst jafnframt aðstoð við gerð svonefndra staðalista. Gengið er þó út frá því að gerð staðalista sé í höndum PFS jafnt sem sveitarfélaganna sjálfra, enda mikilvægt að nýta þekkingu á staðhátum á viðkomandi svæði.

Notkun fyrirliggjandi innviða

Hægt er að óska eftiraðstoð PFS ef sveitarfélög vilja fá kannaða möguleika á samlegðar- og samnýtingaráhrifum og hvort fyrirliggjandi innviðir séu til staðar.

Áfangi 2 – Ríkisaðstoðarreglur EES

Felur verkefnið í sér ríkisaðstoð?

Ganga þarf úr skugga um hvort verkefnið og fjármögnun þess telst falla undir ríkisaðstoð áður en framkvæmd hefst. Auk þess þarf að uppfylla ákveðin skilyrði til að verkefnið teljist samræmast EES-samningnum og aðstoðin þar með heimil. Þá þarf jafnframt að kanna hvort

umrædd ríkisaðstoð geti fallið undir ákveðna útfærslu aðstoðar¹ en skilyrðin sem uppfylla þarf geta verið breytileg eftir útfærslu aðstoðar hverju sinni. PFS getur leiðbeint sveitarfélögum og opinberum aðilum um þá þætti sem horfa þarf til og gæta að en mikilvægt er að stofnuninni berist öll nauðsynleg gögn svo að eiginlegt ríkisaðstoðarmat geti farið fram.

Gögn og upplýsingar sem PFS þarf að berast eru eftirfarandi:

- *Markmið verkefnis*
- *Fjárhagsáætlun og fjármögnun hins fyrirhugaða verkefnis*
- *Upplýsingar um upptöku almennings innan sveitarfélagsins*
- *Upphæð ríkisaðstoðar og hlutfall hennar að áætluðum heildarkostnaði*
- *Tímaáætlun verkefnis*
- *Greining og kortlagning útbreiðslusvæðis*
- *Upplýsingar um fyrirkomulag heildsöluáðgangs*
- *Upplýsingar um eignarhald og rekstrarfyrirkomulag á hinu fyrirhugaða háhraðaneti*
- *Möguleikar á notkun fyrirliggjandi innviða*
- *Tæknileg lausn sem notast á við*
- *Felst „gagnger breyting“² með framkvæmdinni?*

Þarf að tilkynna fyrirhugað verkefni til Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA)?

Að loknu ríkisaðstoðarmati getur PFS upplýst og leiðbeint sveitarfélögum um hvort sveitarfélagi beri að tilkynna viðkomandi aðstoð til Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA) og komið á samskiptum við Fjármála- og efnahagsráðuneytið sem er tengiliður við ESA. Ef tilkynna þarf verkefni til ESA er mikilvægt að hefja ekki framkvæmdir fyrr en afstaða ESA liggur fyrir.

Áfangi 3 – Undirbúningur sveitarfélaga að útboðsferli

Undirbúningur að útboði

PFS getur aðstoðað sveitarfélög við að greina mikilvægustu þætti sem þarf að bjóða út, s.s. varðandi landfræðilegt svæði. Eins getur stofnunin afhent sveitarfélögum fyrirmyndir af útboðsskilmálum, annars vegar að því er varðar hönnun, byggingu og rekstur háhraðanets ([leið 1](#)) og hins vegar einvörðungu byggingu þess ([leið 2](#)). Hvað varðar útboðið sjálft og gerð útboðsgagna þá vill PFS benda sveitarfélögum á að hafa samband við verkfræðistofur sem hafa sérfræðipækkingu á því sviði.

¹ Þegar gengið hefur verið úr skugga um að um ríkisaðstoð sé að ræða og að markaðsbrestur sé sannarlega til staðar þarf að horfa til þess hvort hin fyrirhugaða aðstoð falli undir ákveðnar útfærslur aðstoðar. Þetta getur t.a.m. verið rammakerfi (e. *existing framework scheme*), hópundanþágur (e. *block exemption (GBER)*), minniháttaraðstoð (e. *de minimis aid*) svo dæmi séu tekin. Þau skilyrði sem þarf að uppfylla eru mismunandi eftir því hvaða útfærsla á við hverju sinni. Sjá má nánari umfjöllun um þetta í kafla 7.3. í leiðbeiningum PFS.

² Í reglum um ríkisaðstoð er farið fram á að allur stuðningur verði að uppfylla svokallaða „gagngera breytingu“ (e. *step change*) og er slíkt gert til að vernda fjárfesta. Opinbert fjármagn er því eingöngu heimilað ef það hefur í för með sér verulegar framfarir umfram fyrirliggjandi net. Ríkisaðstoð þarf að leiða til uppbyggingar nýrra fjarskiptainnviða sem ekki yrðu til staðar að öðrum kosti. Aðstoðin þarf því að hafa í för með sér t.a.m. aukna afkastagetu, aukinn nethraða, verðlækkun, aukna valkosti fyrir neytendur, aukin gæði tenginga og nýsköpun.

Áfangi 4 – Rekstrarstig netsins m.t.t. verðs fyrir heildsöluaðgangi

Verðlagning á heildsöluaðgangi

Ein af grunnforsendum þess að ríkisstuðningur verði talinn lögmætur er að aðstoð sé veitt með opnum og gagnsæjum hætti og að um opinn heildsöluaðgang sé að ræða gagnvart þriðja aðila svo samkeppni á markað verði ekki raskað. Verðlagning á heildsöluaðgangi þarf einnig að uppfylla samkeppnishæf skilyrði.³ Hefur PFS því hlutverki að gegna að setja viðmiðunarverð á heildsöluaðgang en samanburður skal taka mið af auglýstu meðalheildsöluverði sem gildir á sambærilegum svæðum í landinu eða innan EES-svæðisins. Heildsöluverð skal því byggjast á meginreglum um verðlagningu sem stjórnvald setur og skal verðið aldrei vera hærra en verðsamanburðurinn gefur til kynna. Nákvæm lýsing á hinu ríkisstyrkta verkefni skal send til PFS **a.m.k. tveimur mánuðum fyrir tilkynningu** svo stofnuninni sé kleift að leggja fram álit sitt innan tímamarka.

³ Virkur heildsöluaðgangur að hinu ríkisstyrkta ljósleiðaraneti er ófrávíkjanlegt skilyrði. Heildsöluaðgangur kemur í veg fyrir svæðisbundna einokun og er það óháð aðgangskvöðum í kjölfar markaðsgreininga þótt taka megi mið af útfærslu þeirra. Mikilvægt er að hafa verðsamanburð til að tryggja að ríkisaðstoð sé í takt við markaðsaðstæður á samkeppnismörkuðum. Heildsöluverð skal því byggjast á meginreglum um verðlagningu sem stjórnvald setur og skal verðið aldrei vera hærra en verðsamanburðurinn gefur til kynna.